

Monumentnummer*: 521718

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 30 september 2002
Kadaster deel/nr 82805/31

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Standdaarbuiten Moerdijk Noord-Brabant

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Standdaarbuiten	D			2856
Standdaarbuiten	D			2846

Omschrijving**

Inleiding.

Aan de zuidzijde van de Hoogstraat gelegen HERENHUIS binnen de kom van Standdaarbuiten met aan de voorzijde twee bouwlagen en achter één bouwlaag. Het pand heeft mogelijk een 18de-eeuwse kern. De Eclectische voorgevel met enige Neoclassicistische elementen stamt uit het midden van de 19de eeuw. Het pand is later aan de voorzijde verhoogd (de linker zijgevel toont nog de vlechtingen van de vroegere daklijst). Het pand had eertijds de functie van huis van de schout en was zetel van het dorpsbestuur. Bovendien bevindt zich hier een schuur, mogelijk midden 19de-eeuws. Het object heeft slechts geringe wijzigingen ondergaan. De vensters op de verdieping binnen de rechter zijgevel zijn modern ingevuld. Het dak is modern gedekt.

Omschrijving.

Het herenhuis heeft een rechthoekige plattegrond en telt aan de voorzijde twee bouwlagen en achter één bouwlaag. Het pand heeft een zadeldak dat modern gedekt is en met de nokrichting evenwijdig loopt aan de straat. Op de nokeinden bevindt zich een bakstenen schoorsteen. De dakschilden bevatten enkele dakramen. De voorgevel is gepleisterd in blokverband en wordt boven afgesloten door een gepleisterd hoofdgestel met consoles ter ondersteuning van de kroonlijst. De rechter zijgevel alsmede de achtergevel zijn gepleisterd en voorzien van smeedijzeren staafankers. Van de linker zijgevel is het metselwerk (in kruisverband) zichtbaar gebleven. De zichtbare vlechtingen wijzen op de oorspronkelijke dakhelling (voor de verhoging van de voorgevel). Ook hier bevinden zich smeedijzeren staafankers. Beide zijgevels bevatten bovendien elk twee smeedijzeren krulankers. De vensters binnen de voorgevel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hebben gepleisterde lijsten met een dito sluitsteen. Ze bevatten binnen de eerste bouwlaag een zesruits schuifraam en binnen de tweede bouwlaag een vierruits raam. De kozijnen zijn gepend en voorzien van een kraalprofiel. De verticale raamroedes zijn voorzien van een Empire-groef. Binnen de eerste bouwlaag bevatten de vensters een houten lekdorpel, op de verdieping zijn ze voorzien van een hardstenen lekdorpel. De voorgevel is symmetrisch ingedeeld en voorzien van een hardstenen voorstoep met dito stoeppalen in de vorm van afgeknotte obeliskken. De stoeppalen zijn voorzien van ijzeren schakelkettingen. De gevel heeft centraal de hoofdingang die omlijst wordt door houten pilasters met een hardstenen sokkel. De pilasters sluiten aan de bovenzijde aan op een kroonlijst die ondersteund wordt door Empire-panels. De ingang bevat een hardstenen onderdorpel en dito neuten en is voorzien van een later gerealiseerde paneel deur met geprofileerd kalf en bovenlicht. Het bovenlicht is gevuld met glas-in-lood met daarbinnen een voorstelling van een paardenhoofd. Aan weerskanten van de ingang telkens twee vensters.

Binnen de tweede bouwlaag vijf, lagere, vensters. Voorts bevindt zich rechts naast de ingang een laag kelderlicht. De rechter zijgevel bevat binnen de eerste bouwlaag uiterst rechts een smal venster met een enkelruits raam en een dito bovenlicht alsmede een hardstenen lekdorpel. Op de verdieping bevinden zich rechts twee vensters met een moderne invulling. Voor de gevel staat een aantal hardstenen paaltjes met afgeronde bovenzijde. De linker zijgevel heeft in de eerste bouwlaag uiterst links en rechts een smal venster met een gepend kozijn en onder het venster een rollaag. Op de verdieping bevinden zich twee vensters met een zesruits schuifraam. Achter de woning een schuur (wellicht ca. 1850) met zadeldak en rode oud-Hollandse pannen.

Waardering.

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als een goed voorbeeld van een in zijn huidige verschijningsvorm midden 19de-eeuwse voorname dorpswoning, opvallend door de brede lijstgevel en de vrij gave detaillering. Het pand vertegenwoordigt een voor deze streek karakteristiek woonhuistype, gekenmerkt door de breed opgezette symmetrische voorgevel en het dwarsgerichte zadeldak. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de esthetische kwaliteiten van het gaaf bewaard gebleven ontwerp en de detaillering alsmede het bijzondere materiaalgebruik. De waarschijnlijk 18de-eeuwse oorsprong van de kern van het pand onderstreept deze waarde nog eens extra. Het object heeft ensemblewaarden wegens de situering, een karakteristiek onderdeel vormende van de historische bebouwing aan de Hoogstraat te Standdaarbuiten en vanwege de beeldbepalende ligging met een voorstoep. Ook de schuur aan de achterzijde is in dit opzicht van belang. Het object heeft gaafheids- en herkenbaarheidswaarde, daar het van belang is vanwege de kwaliteit van de samenstellende onderdelen, bestaande uit een herenhuis met rijk gelede ingangspartij, voorstoep met stoeppalen en schakelkettingen en schuur met zadeldak.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis